

Dombóvári János

LAVOTTA EMLÉKÉV – 2024 Programok a Kárpát-medencében

A Lavotta János nevét viselő sátoraljaújhelyi intézmények – alapítvány, művészeti iskola, kamarazenekar – igazán gazdag tapasztalattal rendelkeznek az emlékévek megszervezésében, hiszen 1990 óta a Tállyán nyugvó verbunkos-szerző, hegedűvirtuóz, színházi karmester, házitanító születése 260. évfordulójának megünneplése volt a nyolcadik alkalom, hogy munkásságának, valamint a verbunkos muzsikának jobb megismertetésére egy teljes évet szenteljenek.

A nemes szándékot több kerek évforduló is erősítette, hiszen Bihari szintén 260-, Csermák 250-, Egressy Béni pedig 210 éve született, és ide vehetjük még az 1844-ben meghirdetett Himnusz pályázatot nyertesével, Erkel Ferencsel, a 180 éve megkomponált nemzeti imával. Ezért 2024-re úgy tekintettek, mint a verbunkos évére, s kiemelt feladatuknak érezték, hogy Szabolcsi Bence ránk hagyott örökbecsű gondolatát – miszerint a verbunkos „*segít magyarrá lenni, segít magyarnak maradni, és segít Európában helytállani*”¹ – a programokon keresztül fiatalban, felnőttben egyaránt tudatosítsák.

Persze, az a körülmény, hogy egy névadó emlékének ápolását az adott névvisezők mennyire tekintik szívügyüknek, intézménye válogatja. A Bihari- és Csermák Alapfokú Művészeti Iskolák például Zemplén fővárosából megszólítottak annak érdekében, hogy emlékezzünk közösen a verbunkos zenei stílust kialakító kismestereire, s ha úgy tetszik, a virtuóztriász születésnapját együtt ünnepeljük meg. A nehézkes reagálástól, valamint ki tudja, mennyi ideig függőben hagyott szándéktól az olvasót inkább megkímélem. Ehelyett a Lavotta János Kamarazenekar², a Széptan Alapfokú Művészeti Iskola³, valamint a Lavotta János AMI⁴ által az emlékévként változatos, gazdag programját állhatatosan megvalósító eseményeit mintegy csokorba szedve nyújtjuk át az érdeklődőknek. Ugyanis hittel és erős meggyőződéssel valljuk, hogy „*A' Szép Mesterségeknek leghathatósabbika, 's a' Nemzeti Tulajdonságnak kijelentésére legalkalmasabb Mesterség, a' Muzsika. (...) A' Nemzet a' Muzsikájában él. Ez vezérli indulatait; ez ejti ki öröme, vagy bánatra fakadó szavait; ez mérsékli mind egész testének, mind különkülön tagjainak mozgásait. [...] Nagy hálaadást érdemelnek tehát azok, kik a' Nemzeti Táncznak muzsikáját gyarapítják. A' mi tsak az által eshetik meg, ha a' Nemzetnek életéből, különböző történeteiből, 's mindennapi szokásaiból támadható indulatait hangokkal kiejtik.*”⁵

Magyar Kultúra Napja

A naptári év első ünnepe, a Himnusz elkészültének emléknapja, a szervezők számára már a kezdetektől csábítóan tűnt, hogy e köré tartalmas és egyben figyelemre méltó, a fiatalok nemzeti öntudatát, valamint az összetartozás érzését erősítő tanulmányi versenyeket

¹ SZABOLCSI BENEC: A magyar zenetörténet kézikönyve, Budapest, Zeneműkiadó, 1955, 41. oldal

² Az 1990-ben létrejött együttes alapító-művészeti vezetője Dombóvári János

³ Az alapfokú művészeti iskolát Abaúj- és Zemplén településein Dombóvári János hegedű-mélyhegedűtanár alapította 1996-ban. A 2024/2025-ös tanévben Bodroghalom, Bodrogkeresztúr, Cigánd (székhely), Füzérkomlós, Gönc, Mád, Nagyrozvágy, Olaszliszka, Pálháza, Rátka, Tállya, Tolcsva, Vámosújfalú tagintézményeiben folyik hangszeres oktatás. Igazgató: Fehérné Sulyok Éva gondokatanár. Fenntartó: Széptan Alapítvány, Dombóvári János kuratóriumelnök

⁴ Az intézmény igazgatója (1987–2018) Dombóvári János

⁵ SZIKLAVÁRI KÁROLY a NAPÚT 22. évfolyam 8. sz. (2020. október) Előhang című írásában idézi Mátray (Rothkrepf) Gábort (1797–1875), A' Musikanak Közönséges Története szerzőjét.

rendezzenek. Így jött létre évtizedekkel ezelőtt nemzeti imáink városi versmondó versenyének⁶ párjaként a Lavotta János AMI által kezdeményezett *Himnusz- és Szózaténeklő verseny*. Erkel Ferenc születésének bicentenáriumi évében pedig a művészeti iskola zongora tanszaka karolta fel azt a javaslatot, hogy lehetőleg egy növendék se fejezze be zeneiskolai tanulmányait úgy, hogy Erkel zongoradarabját, a Himnuszt ne tudja eljátszani. Így született meg a *Himnusz-*, pár éve pedig a *Szózat zongoraverseny*.

Természetesen szabadon választott művek előadása is része a versenykiírásnak. Az énekverseny választható dallamait a versenyre nevezőknek Béres József Szép magyar ének⁷ című kötetéből, a történelmi dalok megjelölt köréből lehet kiválasztani. A zongoraverseny szabadon választható művei esetében a versenykiírás megengedőbb, egy általuk kiválasztott kortárs magyar szerző művét kell a versenyzőknek előadni. Mindkét szakmai verseny a világvárvány óta az online-térben zajlik. A beküldött felvételeket szakmai zsűri bírálta el, az okleveleket a résztvevők postán kapták meg.

Ami a verseny színvonalát illeti, kevésbé lehet hiányérzetünk, hiszen érezhető volt a növendékek műsorában a gondos felkészülés, a minőségi előadásra való törekvés, különös tekintettel a Szózat énekében a verbunkos összetett ritmikai képlet és a levegővétel egyáltalán nem könnyű helyes alkalmazására. Azonban a szaktanároknak az ilyen típusú versenyek iránt megmutatkozó – egyelőre nevezzük csak így – közömbössége miatt sokkal inkább lehet hiányérzetünk. Vajon mi húzódnak meg annak hátterében, hogy régiókban a zenetanárok szinte alig-alig élnek a zenei nevelés eme hatékonyan alkalmazható eszközével? Az országos verbunkos zongoraversenyen – erről a későbbiekben még szólok – a 80-90 fős szakmai jelenlétet kihasználva a távolságtartás valós okairól a zongoratanárokat is megkérdeztem. A már-már költői kérdésre egyetlen négy szemközti indoklás-félét kaptam, amely a Himnusz-Szózat zongoraverseny mellőzésének lehetséges okaként a versenynaptár zsúfoltságát jelölte meg. Ebben lehet némi igazság, bár a bőség zavara inkább a kellemesebb gondok közé tartozik. Ilyenkor elsősorban a tanárnak kell körültekintően mérlegelnie, melyik az a megmérettetés, amely a növendék előrehaladását, személyiségének fejlődését a leghatékonyabban segíti. Persze, kevésbé lehet felróni a zenepedagógusnak, ha igyekszik portfólióját minél több versenyeredménnyel gazdagítani. Fenntartóként egy ideje tapasztalom, hogy a kollégák döntéseik során hajlamosak a gyengébb ellenállás irányát választani, ahol a versenykiírás szinte alig tartalmaz szakmailag megugrandó akadályt és a bőven mért arany-, ezüst-, bronz minősítések is jól mutatnak a közösségi hálón... Azonban a „*válassz tanulmányi versenyt és megmondom, ki vagy*” (Kazinczy után szabadon) mutatja meg igazán a tanári gondolkodás minőségét, hogy a szakmai kihíváson túl milyen mértékben tartalmaz már-már tanúságtevő nevelési elveket is. Nos, mindennek a két észak-keleti vármegyében még erősen híján vagyunk. Nincs ugyan kimondva, de mintha „ciki lenne” az, ha egy tanteremből heteken át a Himnusz és Szózat emelkedett verbunkos dallama hallszik... Mindenesetre a rendezők nem adják fel és 2025-ben is meghirdetik tematikus versenyeket, mert meggyőződésük, a fiataloknak szükségük van Erkel Ferenc és Egressy Béni e két opusának nevelő erejére.

A Himnusz ünnepéhez szorosan kapcsolódott e sorok írójának előadása a Városi Könyvtárban az 1844-ben lebonyolított pályázatról, a benyújtott pályamunkákról, valamint a nyertes „*Itt az írás forgassátok. – Érett ésszel, józanon. Kölcsény*” jellegű Erkel kompozícióról.⁸

---

⁶ Dombóvári János, az önkormányzat Oktatási, Művelődési és Sportbizottsága elnökeként felső tagozatos fiatalok számára, városi Himnuszmondó verseny megrendezését kezdeményezte 1992-ben, amely később a Szózattal egészült ki.

⁷ BÉRES JÓZSEF: Szép magyar ének. AKOVITA, 2016

⁸ Az előadás egy későbbi időpontban a Lavotta János AMI-ban is elhangzott.

XXII. LAVOTTA NAPOK (03.02 – 03.17.)

Március idusának környéke hagyományosan a verbunkos muzsika ünnepe Sátoraljaújhelyen. Noha ezt megelőzően a fuvola-legenda *Matuz István* látogatott el egykori tanítványához, Dombóvári János Imréhez⁹, akivel a Városházán közös fuvolaestet tartottak.

A Kossuth-díjas művész olykor a derút sem nélkülöző – mint pl. a „három fuvola darabra” kitalált kompozíciójában – hangszerbemutatója során saját szerzeményeként pánsíp-improvizációját, valamint Japánban töltött éveinek emlékére született a *Sakura* című művét hallhatta a közönség. A „mester és tanítványa” előadásában elhangzott duókon¹⁰ kívül Kerek Gábor Közeledő két fuvolára és fagottra írt *Elégia* és körtánc elnevezésű triója ösbemutatóként hangzott el. Átkötésként a Lavotta Napok verbunkos programjaihoz, Matuz István előadásában felcsendült még Lavotta Lassú Magyarja (a fuvola-átíratot Dombóvári János Imre készítette).

Még mindig pár nappal a Lavotta Napok sátoraljaújhelyi programjait megelőzően az érdi Lukin László Alapfokú Művészeti Iskola zenepedagógiai projekthetének keretében emlékeztünk Lavotta Jánosra. A megtisztelő szakmai érdeklődéssel kísért rendezvény betekintést engedett a verbunkos zenei stílus kialakulásának történetébe, a virtuóztriasz (Bihari, Csermák, Lavotta) munkásságát pedig a 2014-ben megjelent¹¹ hegedűduókon keresztül idézte fel a közreadó. A hegedűduók megszólaltatásában Farkas Erzsébet hegedűművész, tanszakvezető volt a zempléni vendég partnere.

Az idei Lavotta Napok programsorozatában hangversenyek, tanulmányi versenyek egyaránt helyet kaptak. Miután az ezredforduló tájékán a Neuma Kottakiadó jóvoltából számos zongoranégykezes verbunkos irodalom volt hozzáférhető, a Lavotta János AMI a *Regionális Verbunkos Négykezes Zongoraversenyt* is útjára indította. A verseny verbunkos tematikája – a szabadon választott darabot megkötés nélkül a jelentkezők maguk választják meg – újabb lehetőség a tanár számára, hogy ezt a nemzeti szimbólummá vált zenei stílust a növendékekkel megismertesse. E kamarazenei verseny is az internet közvetítésével zajlik oly módon, hogy a résztvevők előadásukról videofelvételt készítenek, amelyet a nevezési határidőig a szervezőkhöz eljuttatnak.

A „*Kossuth Lajos azt üzenté*” Lukin László népdaléneklési verseny lebonyolítása a négykezes zongoraversenyhez hasonló. Kötelező ének egy Kossuth Lajosról szóló népdal, amelyhez szabadon választottként Béres József Szép magyar ének című kötetéből valamely történelmi ének előadása társul. A Lavotta művészeti iskolában még a kilencvenes évek elején Budai Ilona zsűrizésével kezdődött zenei anyanyelvünk ünnepe, először városi szinten, 1996

⁹ Dombóvári János Imre 1997 és 2000 között volt Matuz István növendéke, akinek ajánlásával – a miskolci Zeneművészeti Főiskola befejezése után – 2001-ben a Leuveni Egyetem Zeneművészeti Karán folytatta tanulmányait s szerzett mesterdiplomát. Az okleveles fuvola-, valamint kamaraművész 2018 óta a Lavotta János AM igazgatója.

¹⁰ W.A.Mozart: Két Papageno ária
Madarász Iván: Három páratlan tánc
Sáry László: Ária és valcer

¹¹ Lavotta János: Hat magyar hegedűduó Op. 22. Közreadja Dombóvári János. Neuma Kottakiadó Bp., 2014
Lavotta János: Könnyű hegedűduók két hegedűre Op. 49. Közreadja Dombóvári János. Editio Musica Bp., 2014

óta pedig már a vármegye egészére szól a felhívás. Másfél évtizeden át – tulajdonképpen haláláig – Lukin László elnökletével zajlott a dalosok versenye, amelyet a rendezők Sütő András örökül ránk hagyott gondolatának szellemében – miszerint „*az anyanyelv és a zenei anyanyelv páros szárnya révén lehetünk önmagunk, bármelyiktől fosztana meg a sors, bénák maradunk*” – rendületlen kitartással visznek tovább. Szükség is van elhivatottságukra, mert a tanórák csökkentésének áldozataként esett énekórák hiánya a nevezések egyre csökkenő számában is érezhető.

A Lavotta Napok szervezői a Városháza dísztermében az újhelyi közönséget két hangversennyel is megajándékozták. A *verbunkos kamarazene* közreműködők¹² Bihari, Csermák, Kossovits és Lavotta hegedűduóit követően J. Haydn G-dúr zongorás trióját játszották, különös tekintettel annak befejező magyaros, „Finale Rondo all' Ongarese” feliratú tételére.

A jubileumi *zenekari est* különlegességét az adta, hogy a hangversenyről hangfelvétel készült, ezzel is folytatva a kerek évfordulók hagyományát, amelynek emlékeként az együttes egy-egy CD-ét készíti. A hangversenyen a Lavotta János Kamarazenekar műsor-összeállítása¹³ a 260. születési évforduló jegyében alakult oly módon, hogy a verbunkos művek felkerüljenek majd az együttes Magyar Verbunkos Zene-sorozatának 12. CD-jére.

Az emlékév programja természetesen folytatódott a Lavotta Napok elmúltával is. A Lavotta János Kamarazenekar a település önkormányzatának meghívására ezúttal a felvidéki *Tiszacseryőre* vitte el a verbunkos muzsikát, és emlékezett a Pozsony-vármegyei születésű Lavotta Jánosra. Érdekes volt megfigyelni azt, hogy a helyi közönség milyen szeretettel fogadta

az egyes zeneműveket, s hálóját hosszan tartó, lelkes tapsal fejezte ki.

A tanulmányi versenyekre immár 33 éve az országos *verbunkos hangszeres versenyek* teszik fel a koronát. Miért is? Talán mert a legteljesebb mértékben fedi le az alapfokú hangszeres oktatást és a résztvevők köre elsősorban a Dunától keletre eső területekre-, valamint Felvidék és Kárpátalja zeneiskoláira is kiterjed. A blockflöte, fűvös (fa- és réz), gitár, zongora, hegedű (és Lavotta hegedűduó) versenyek kötelező darabja a versenyfelhívásban megjelölt és a szeptan.hu honlapról letölthető verbunkos zenemű (alsó korcsoportok számára magyar tánc). A sátoraljaujhelyi hangszeres megmérettetés azon ritka tematikus versenyek egyike, amely az oktatási célok mellett hangsúlyosan tartalmaz nevelési célokat is. A rendező Lavotta- és a Szeptan Művészeti Iskola a hegedűvirtuóz-házitanító emlékének ápolását, valamint a

¹² Novák-Tóth Györgyi, Dombóvári János (hegedű), Bojti Eszter (zongora), Dombóvári Zsolt (cselló)

¹³ Bengráf József: Négy magyar tánc

Csermák Antal: Dobbantós

Ács Gyula: Lavotta Rondó

Kárpáti Sándor: Magyar Ábránd Lavotta János emlékére

Márton István: Verbunkos

Ligeti György: Régi magyar társastáncok

verbunkos zenei stílusának megismertetését a kezdettől fogva nemzetépítő feladatának tekinti, amelyet a helyi tanterv is tartalmaz. S hogy milyen sikerrel teszi, az eltelt emberöltőnyi idő alatt jól lemérhető.

A blockflöte, gitár versenyeken idén közel 50-50 fő volt a nevezettek száma, a másik három (fűvós, zongora, hegedű) hangszercsoportban mintegy 80-100 résztvevőt hallgatott meg a többnyire 4-5 főből álló bíráló bizottság. A verbunkos hangszeres versenyek megrendezéséhez az Emberi Erőforrás Támogatáskezelő 2024-ben is hozzájárult.

A névadó jeles évfordulójáról a Lavotta János Alapfokú Művészeti Iskola növendékei és tanárai önállóan is megemlékeztek. Az intézmény Lavotta-

kutató emeritus igazgatója hegedűjével gazdagon szemléltetett előadást¹⁴ tartott a zongora tanszak tanárainak, növendékeinek, hozzátartozóinak. A tanév befejezése előtt pedig a Városháza dísztermében a növendékek külön hangversenyen mutatták be a hangszeres versenyek kötelező verbunkos darabjait, amelyet az iskola zongoratanárának, Fehér Dániel virtuózan előadott Liszt XIII. Magyar rapszódiaját tett igazán emlékezetessé.

Magyar Hegedű Ünnepe a Pesti Vigadóban

A neves hegedűművész és zenepedagógus *Szecsődi Ferenc*¹⁵ egyedülálló hegedűünnepet hozott létre 2016-ban, amelyre a Lavotta János Kamarazenekar immár a

negyedik alkalommal kapott meghívást. A Magyar Művészeti Akadémia rendes tagja a Pesti Vigadó Északi termében a Magyar Hegedű Ünnepére ellátogató közönségének idén is gazdag programot kínált. A két napos rendezvényen a hangszeres érdeklődők a magyar vonóhangszer-készítők kiállított instrumentumait hagyományosan kipróbálhatták.

A megnyitó programban A "magyar Stradivari": Nemessányi Sámuel csellójának újjászületése címmel *Héjja János* MMA-ösztöndíjas, a mestercselló-készítő kópiájának bemutatóján a neves hangszerkészítővel Beslin Anita beszélgetett.

A Lavotta János Kamarazenekar hangversenye rendhagyó módon kezdődött: az együttes tagjai felállva, egy görögkatolikus áldást, valamint a Sok születésnapokat... kezdetű

¹⁴ Lavotta: Lassú Magyar, Szigetvár ostroma
Bihari: Kesergő Lavotta sírjára
Kossovits: Lassú Magyar

¹⁵ Liszt Ferenc-díjas, Érdemes- és Kiváló művész, a Szegedi Tudományegyetem Bartók Béla Művészeti Karának professor emeritusa, Hubay Jenő Társaság elnöke

népdal eléneklésével köszöntötték a 70. életévébe lépett Szecsődi Ferenc hegedűművész-professzort. A kamarazenekar "*A verbunkos, amely segít magyarrá lenni*" címmel a virtuóztársra emlékező műsor-összeállítással¹⁶ idézte fel a nemzetté válás 19. századi magyar zenei stílusának kialakításában úttörő munkát végző kismestereit.

A verbunkos hangversenyt könyvbemutató követte: *Fejesné Pálffy Zsuzsa* zongoraszolfézs-ütőszakos, Arany Katedra-díjas zenetanár Hangok forгатaga - Kicsiknek és nagyoknak címmel adta közre legújabb, a zenei ismeretterjesztést rímekbe szőtt mondókáit, verseit, amelyeket ötletes rajzokkal illusztrált. A kötet mellékletében *Tudástarisznya* (zenei szócikk), valamint a *Hívogató dallamok* összeállításban a versekhez illeszkedő zenéket a youtube internetes kínálatából lehet válogatni.

A nap záró programjában a *Mester és tanítványai* című összeállításban az ünnepelttel muzsikált Fejes Tamás, a Skót Királyi Zenekar koncertmestere és édesapja, Fejes Antal gordonkatanár, aki tavaly vette át az MMA zenepedagógiai díját. A tanítványok közül fellépett továbbá Sztathatosz Sebestyén nemzetközi versenygyőztes hegedűművész és Szecsődi Ferenc két kiváló növendéke: Somogyi Kinga, valamint Ürmös Alexandra. A délután folyamán közreműködött még a kiegészített Szegedi Hegedű Együttes.

A hegedű ünnep másnapján "Egy szerelem története" címmel Szecsődi Ferenc virtuóz partnereivel, a Benedekfi-testvérekkel egy romantikus történet köré szerkesztett, eredeti humorral fűszerezett, szellemesen szórakoztató, magas színvonalon előadott hegedűs show-t varázsoltak elénk.

Megemlékezések a közszolgálati médiában

Az Európai Zenekari Szövetség Regionális Zenekari Fesztiválján részt vett Lavotta János Kamarazenekar kassai verbunkos hangversenyéről már megjelent részletes beszámoló.¹⁷ Csakúgy, mint a *Magyar zenetörténeti kérdések Lavottán innen és túl* címmel Sátoraljaújhelyen valamint Tállyán megrendezett három napos konferenciáról is jön majd írás a *Parlando* 2025/1. számában. Radics Éva recenzióját pedig *A XIV. Zempléni Zenetudományi Konferencia margójára* címmel a *BÉCSI NAPLÓ*¹⁸ karácsonyi számában már le is közölte.

¹⁶ Csermák Antal: Dobbantós

Lavotta János: Lassú magyar (hegedűszóló: Dombóvári János)
Szigetvár ostroma
1-2. Tanácskozás – Ostromzaj
3. Végbúcsú (Dombóvári János)
4. Ima
5. Haretérre rohanás

Bihari János: Kesergő – Lavotta János sírjára (Dombóvári János)

Kárpáti Gyula: Magyar ábránd Lavotta János emlékére

Ligeti György: Régi magyar társastáncok (1949) című darabjában kismesterektől vett dallamokat használt fel.

1. Andante (Bihari 1825) – Allegro (Bihari, Rózsavölgyi) – Trió (Bihari)

2. Andantino maestoso (Csermák 1826)

3. Allegro moderato (Bihari 1808, Lavotta, Bihari 1825,)

¹⁷ *Parlando* 2024/5. https://www.parlando.hu/2024/2024-5/Dombovari_Janos-Kamarazene.pdf

¹⁸ *BÉCSI NAPLÓ* XLV. évfolyam 6. szám

A tanév kezdetén a váci Bartók-Pikéthy Szakgimnázium és AMI pódiumtermében folytattuk a Lavotta hegedűduó-esteket, s ez alkalommal Szabó Sándor¹⁹ volt hegedűtársam.

Bojti Eszter²⁰ zongorapartneremmel zenei ismeretterjesztő hangversenyeinkre az emlékében is sort kerítettünk. Míg korábban elsősorban kerek születési évfordulóink alkalmával szórakoztattuk a sátoraljaújhelyi zenét szerető közönséget a Városháza dísztermében, 2021-től pedig már minden évben – a templomok hőmérsékletének függvényében, többnyire április végétől október elejéig tartó időszakban –, *Adj hálát mindenért!*²¹ címmel, hangverseny-körutat teljesítünk. A jubileumi évre tekintettel a verbunkos hegedű- és zongoraművekből álló összeállításunk²² Abaúj és Zemplén református²³-, továbbá Mezőzombor görög-, Regéc római katolikus-, valamint Tállya evangélikus templomaiban csendült fel. Jó érzés tapasztalni, hogy a zenés áhítatok nem maradnak hatás nélkül a hívek szívében, s önzetlen zenei szolgálatunkat különösen az egyházi előljárók fogadják hálatelt szívvel. A mögöttünk hagyott mintegy félszáz muzsikai alkalom után – ha lenne ilyen – akár pályázhatnánk „Zemplén Hegedűse”, vagy „Zongoristája” kitüntető címre is...

Az emlékév végéhez közeledve, kellemes meglepetésre a közszolgálati médiák közül elsőként az M5 kulturális csatorna *Könyvjelző* műsorának producere – Erkel Ferenc szépunkája, Somogyváry Ákos²⁴ ajánlására – keresett meg, hogy beszélgetőtársként, Lakner Tamás²⁵ professzor társaságában közreműködjünk Takaró Mihály²⁶ verbunkosról szóló adásában. A verbunkos kialakulásáról, a katonai toborzásról, a nemzeti zenei stílust megteremtő hegedűvirtuóz kismesterek – Bihari, Csermák, Lavotta, Rózsavölgyi – szerepéről, valamint a

verbunkos zene jelenéről folytattunk eszmecserét. A beszélgetést korabeli képek, archív filmbejátszások színesítették.
(Az adás a mediaklikk.hu/konyvjelzo/10.19 M5 csatorna honlapján visszanezhető.)

¹⁹ Szabó Sándor a fővárosi Hubay Jenő Alapfokú Művészeti Iskola hegedűtanára, igazgatóhelyettese

²⁰ Bojti Eszter, a sátoraljaújhelyi zeneiskola egykori növendéke most a debreceni Kodály Zoltán Szakgimnázium és AMI zongora-korrepetitora, mestertanára, tanszakvezetője, a Lavotta János Kamarazenekar billentyűs tagja

²¹ Adj hálát mindenért, mert „Minden jó adomány és minden tökéletes ajándék onnan felülről, a világosság Atyjától száll alá.” (Jakab 1:17)

²² Lavotta: Lassú Magyar (Homoródi), Szigetvár ostroma, Lassú Magyar (zongora)

Bihari: Keserves, Lavotta János sírjára, Csárdás

Székelly Imre: Hóni üdvözlés (zongora)

Kossovits: Lassú Magyar

Lavotta-Bihari: Díszpalotás (zongora)

O. Rieding: Concerto (magyar stílusban)

²³ Pusztafalu, Füzérkomlós, Kovácsvágás, Tolcsva, Erdőbénye, Bodroghalom, Mád, Gönc, Sátoraljaújhely

²⁴ Somogyváry Ákos karnagy, zenetanár, a Caritas Collectio Kamarazenekar alapító művészeti vezetője, a Ciszterci Szent Alberik Kórus, az István Király Operakórus és a Kőbányai Szent László Templom Énekkarának karnagya, a gyulai Erkel Ferenc Társaság elnöke

²⁵ Lakner Tamás Liszt Ferenc-díjas karnagy, egyetemi tanár, a Szélkiáltó-együttes alapítója

²⁶ Takaró Mihály József Attila-díjas író, irodalomtörténész, Tanár, a Szélkiáltó-együttes alapítója

Pár nappal a Könyvjelző iménti műsorának ismétlése után a Bartók Rádió október 28-ai *Évfordulók* című adása emlékezett meg Lavotta János 260. születési évfordulójáról. A műsor első felében Becze Szilvia²⁷, a mind kellemes hangjában, mind pedig megjelenésében rokonszenves médiaszemélyiség, miközben a verbunkos-szerző életrajzának ismertetése során Domokos Mária és Gombos László zenetörténészeket idézte, a rádióarchívumból válogatott Lavotta-darabokból – B-dúr verbunkos, *Szigetvár ostroma* Tanácskozás-Ostromzaj tételei – játszott be részleteket. Majd ezután Sátoraljaújhelyről bejelentkezve telefoninterjúban a szerkesztő-műsorvezető Lavotta zeneszerzői-, színházi-, valamint háztanítói tevékenységéről kérdezett. Hálás vagyok külön is Becze Szilviának azért, hogy Lavotta Lassú Magyarját (ismertebb nevén Homoródi nótáját) a beszélgetés közben előadásunkban, hegedű-brácsa duó hangszerelésben – s ahogy a felkonferálás során helyesen hangzott el: az igen szép melódiát P. Sarasate Cigányosan című népszerű művében feldolgozta – CD-lemezünkről²⁸ a Bartók Rádió hallgatói is megismerhették. A zempléni Lavotta-kultusz megteremtői számára megtisztelő évfordulós megemlékezés zárásaként a Lavotta János Kamarazenekar első Lavotta-CD²⁹-felvételéről Farkas Ferenc Lavotta-szvitjének *Verbunk* és *Vigasztalás a korszakában* című tételei hangzottak el. (Az adás a mediaklikk.hu/evfordulok/10.28. Bartók Rádió honlapján visszanezhető.)

Annak eldöntését az olvasóra bizzuk, hogy a Lavotta János Kamarazenekar Alapítvány, estünkben az emlékév főszervezője és lebonyolítója, a teljesített programokkal Lavotta emlékének megőrzéséhez, valamint a verbunkosnak, mint magyar zenei stílusnak megismeréséhez, s akár megkedveléséhez, milyen mértékben járult hozzá.

Mindenesetre mi itt csonka-Zemplénben tekintetünk a Nemzeti Összetartozás Hídjára, valamint a Szárhegyről a városra néző angyalszárnyú TURUL szoborra szegezve, hiszünk a több évtizedes Lavotta-projekt – fent részletezett valamennyi formájának, eszközének – nemzetegyesítő s megtartó, az összetartozás érzését erősítő erejében.

Lavotta János Kamarazenekar a CD-felvétel után

²⁷ Becze Szilvia zeneművész, a Bartók Rádió kiemelt szerkesztő-műsorvezetője, újságíró

²⁸ MAGYAR VERBUNKOS ZENE 7. CD – Lavotta János hegedűduói Dombóvári János (hegedű) és Szabó Sándor (hegedű, brácsa) előadásában. Zenei rendező: Osváth Zoltán. Borítóterv: Szigeti Sándor, Csótó László – 2011

²⁹ MAGYAR VERBUNKOS ZENE Lavotta Jánostól. Zenei rendező: Perédi Márta
Borítóterv: Csótó László, Szigeti Sándor – 1995

